

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/275/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216794
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madaraszová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312216794.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné nám. 13, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 24. júna 2013 č.k. 10C/53/2013-37, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 125,- eura ako náhrady majetkovej škody a sumy 440,- eur ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnej veci vedenej súdnym exekútorom pod sp. zn. 12Er/957/2008. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3 a § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012, ako i ust. § 41 ods. 1, 2 písm. c), d) i), § 44 ods. 1, 2 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného v čase začatia exekučného konania (ďalej len "Exekučný poriadok"). Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, ktorým mal za preukázané, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn 12Er/957/2008 podal súdny exekútor súdu dňa 29.10.2008 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie. Okresný súd Levice (ďalej len "exekučný súd") dňa 10.02.2009 rozhodol o žiadosti súdneho exekútora vydaním poverenia. Poukázal na to, že navrhovateľ sa domáhal škody za nesprávny úradný postup z dôvodu, že k vydaniu poverenia nedošlo v zákonnej 15 dňovej lehote, resp. primeranej lehote. Súd prvého stupňa v tomto prípade neskúmal, či prišlo k priesťahom v konaní, ale zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej resp. primeranej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. Nárok na náhradu škody si navrhovateľ uplatňoval podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., keď podľa neho príslušný súd svojím postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, resp. bez zbytočných priesťahov v konaní. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že exekučné konanie bolo vedené v čase účinnosti Exekučného poriadku, kde v § 44 ods. 2 je uvedené, že ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Žiadosť o udelenie poverenia bola súdu doručená 29.10.2008 a súd rozhodol o tejto žiadosti 10.2.2009, t.j. do 104 dní a teda podľa názoru súdu v konaní exekučný súd rozhodol v primeranej lehote, ale je možné skonštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu pre nedodržanie zákonnej lehoty na rozhodnutie. Pokiaľ išlo o údaj uvedený v návrhu navrhovateľa, že exekučný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti o

udelení poverenie s omeškaním viac ako 252 dní, tento nebol pravdivý. Okrem toho uviedol, že v spise sa nenachádzajú žiadne urgencie na vydanie rozhodnutia, ani sťažnosť na prieťahy v konaní. Podľa názoru súdu prvého stupňa omeškania rozhodnutia o 89 dní je bezvýznamné z hľadiska vykonávania exekúcie súdnym exekútorom. Rovnako mal súd prvého stupňa za to, že ak súd rozhodol s omeškaním 89 dní, nemohla navrhovateľovi vzniknúť ním tvrdená majetková škoda. Súd prvého stupňa poukázal na to, že otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd. V tomto smere súd prvého zistil, že žiadne konanie, v ktorom je možné konštatovať prieťahy v konaní, sa nevedlo. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní prihliadol aj na okolnosti, za ktorých súd rozhodoval o žiadosti o udelenie poverenia. Súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že v skúmanom období podal navrhovateľ ako oprávnený veľký počet návrhov na vykonanie exekúcie, pričom personálne možnosti súdu neumožňovali v každom jednotlivom prípade dôsledne dodržať lehotu 15 dní. Súd teda prihliadol na to, že ak došlo v tomto prípade k omeškaniu rozhodnutia o vydaní poverenia o 89 dní, nebolo to preto, že by sudy nepristupovali zodpovedne k plneniu svojich zákonných povinností, ale z objektívne daného stavu a neúmerneho množstva práce. Súd mal však za to, že navrhovateľ bol povinný preukázať škodu, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom a ktorá je v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. V tomto smere navrhovateľ nepreukázal vznik škody na jeho strane v dôsledku rozhodnutia súdu o jeho návrhu na zmenu exekútora. Pokiaľ ide o náklady spojené so správou pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70.- eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40.- eur, dodal, že uvedené položky sú uvedené paušalizované, pričom poplatky spojené s pracovným výkonom zamestnancov informačného systému má navrhovateľ v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou a nemôže vyčíslieť, akú hodnotu by mali výkony jeho zamestnancov práve so správou pohľadávky, ktorý bola predmetom exekučného konania. Rovnako navrhovateľ nepreukázal výšku škody na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde v sume 15.- eur. V exekučnom spise sa v období od podania návrhu na zmenu exekútora do jeho rozhodnutia nenachádza ani jedna urgencia zo strany oprávneného, teda ani tieto položky škody navrhovateľ nijakým spôsobom nepreukázal, pritom ako dôkaz v žalobe navrhol pripojiť exekučný spis Okresného súdu Levice, ktorý súd pripojil a oboznámil prečítaním, pričom žiadne dôkazy, na ktoré navrhovateľ poukazuje a z ktorých odvodzuje vznik škody, sa v spise nenachádzajú a ani žiadne iné navrhovateľ k žalobe nedoložil. Ďalej sa súd prvého stupňa zaoberal aj vznesenou námietkou premlčania zo strany odporcu voči uplatnenému nároku navrhovateľa. Uviedol, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dňa 8.9.2008, žiadosť o udelenie poverenie bola súdu doručená 29.10.2008 a súd vydal poverenie 10.2.2009, ktoré poverenie bolo doručené súdnemu exekútorovi 17.2.2009. Navrhovateľ si uplatnil nárok na predbežné prerokovanie náhrady škody u odporcu dňa 23.04.2012, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa dospel k názoru, že v konaní uplatňovaný nárok navrhovateľa je premlčaný. Subjektívna premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto ju spôsobil, pričom táto je trojročná. Subjektívna aj objektívna premlčacia lehota, ktorá je 10 ročná, platí jednotne pre uplatnenie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne v rámci predbežného prerokovania a pre uplatnenie nároku na náhradu škody na súde. Bol toho názoru, že navrhovateľ sa mohol o škode, o ktorej tvrdí, že mu vznikla, dozvedieť nasledujúci deň potom, čo súd doručil súdneho exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie, pretože možno predpokladať úzku spoluprácu medzi oprávneným a súdnym exekútorom. To znamená, že subjektívna lehota začala plynúť dňa 18.02.2009. Keďže navrhovateľ si nárok na náhradu škody v rámci predbežného prerokovania uplatnil až dňa 23.4.2012, t.j. nárok si uplatnil po uplynutí premlčacej lehoty. Pokiaľ išlo o nárok navrhovateľa na nemajetkovú ujmu, konštatoval, že nemajetková ujma nezávisí automaticky, len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností, ktoré sú v tejto veci odôvodnené konštatované a na základe ktorých súd nevidel dôvod pre finančnú satisfakciu vo forme nemajetkovej ujmy. Podľa názoru súdu sa navrhovateľ snaží predmetným podaním eliminovať po finančnej stránke svoje nesprávne obchodnoprávne rozhodnutia vo svojej podnikateľskej aktivite. O návrhu na zmenu exekútora bolo rozhodnuté. Konštatovanie že vo veci išlo o prieťah nie je všeobecný súd v tomto konaní oprávnený konštatovať. Pre premlčanie súd prvého stupňa preto zamietol nielen majetkovú škodu, ale aj nemajetkovú ujmu, ktorú si navrhovateľ v konaní uplatnil, pričom mal za to, že aj ohľadom nemajetkovej ujmy sa o nej mohol navrhovateľ dozvedieť nasledujúci deň po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, t.j. 18.2.2009 a predbežné prerokovanie nároku podal až 23.4.2012. Nárok sa tak premlčal 18.2.2012, lebo v uvedenej dobe nebol podaný ani návrh na predbežné prerokovanie nároku, ani žaloba. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý mal vo

veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote. Odporca si uplatnil písomným vyjadrením k žalobe aj náhradu trov konania, ktoré mu súd pri vyhlásení rozsudku priznal s tým, že ich výška bude špecifikovaná mu nevznikli. V danom prípade tak súd prvého stupňa nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto odporcovi, ktorý v zákonnej lehote trovy konania nešpecifikoval.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojim rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkla mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označil aj exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávne úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Namietal, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ohľadne zamietnutia návrhu na vykonanie znaleckého dokazovanie uviedol, že výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden z o základov pre rozhodnutie súdu vo veci samej. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods.1 písm. f), h) OSP a ods. 2 OSP zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozsah preskúmaného práva aj povinnosti odvolacieho súdu je určený rozsahom a dôvodmi odvolania, ktorým sa rozumejú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 1 OSP). Pri rozhodovaní o odvolaní odvolací súd zisťuje aj to, či odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia súdu prvého stupňa je riadne odôvodnené vo vzťahu ku všetkým preskúmaným výrokom daného rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia v podstatných súvislostiach možno vo všeobecnosti posúdiť ako odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, a to v tom smere, že v odvolaní nemôže podľa § 205 ods. 1 OSP uviesť a namietat' konkrétne nesprávny postup súdu alebo právny názor súdu, ak tento čiastočne alebo úplne absentuje.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 OSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Rozhodujúc o odvolaní navrhovateľa v tejto veci odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa treba pre nedostatok a zmatečnosť dôvodov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Aj keď súdu prvého stupňa nechýbala snaha o riadne odôvodnenie svojho rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvého stupňa neuviedol dátum účinnosti Exekučného poriadku, podľa ktorého znenia daný právny vzťah posúdil. V rozsudku absentuje údaj, akú lehotu Exekučný poriadok určoval v čase začatia exekučného konania pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. V čase začatia exekučného konania, ktoré v danom prípade začalo dňa 8. 9. 2008. Exekučný poriadok v ust. § 44 ods. 2 ukladal súdu 15- dňovú lehotu na vydanie poverenia od doručenia žiadosti. Odvolací súd dodáva, že v prípade rozhodcovských rozsudkov, ako je tomu aj v tejto veci až novela Exekučného poriadku vykonaná zákonom č. 144/2010 Z.z. účinnosť od 01.06.2010 v ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zaviedla výnimku, podľa ktorej táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c), a d), teda aj rozhodcovský rozsudok.

Zároveň odvolací súd poukazuje na nezrozumiteľnosť dôvodov napadnutého rozsudku, pretože na strane 8 (posledná veta druhého odseku) a strane 10 (druhý odsek tretia veta), kde sa súd prvého stupňa zaoberá zmenou súdneho exekútora, pričom takýto návrh predmetný exekučný spis neobsahuje a ani navrhovateľ nárok náhradu škody a nemajetkovej ujmy neodvodzuje od rozhodnutia o zmene súdneho exekútora.

V ďalšom konaní preto súd prvého stupňa opätovne vec právne posúdi a uvedie znenie Exekučného poriadku, z ktorého je treba vychádzať, ktorý záver aj riadne odôvodní s tým, že z odôvodnenia musí byť zrejmé, či s ohľadom na právnu úpravu a postup súdu v uvedenom exekučnom konaní je možné prijať záver, že išlo o nesprávny úradný postup. Pre rozhodnutie vo veci samej je treba tiež zistiť v akom štádiu sa nachádza exekúcia vedená na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 12Er/957/2008 a v prípade jeho skončenia je treba zistiť tiež to, či exekúcia skončila vymožením pohľadávky alebo jej zastavením. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že zo samotného ustanovenia § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Pri aplikácii tohto ustanovenia je potrebné postupovať v súlade s ustanovením § 106 Občianskeho zákonníka, pričom v tomto prípade sa neuplatňuje sa princíp § 101 Občianskeho zákonníka, t.j. kedy sa právo mohlo uplatniť po prvý krát. Ku škode nedochádza okamihom právoplatnosti rozhodnutia, ale vtedy, kedy z majetku poškodeného boli vynaložené finančne prostriedky. Škoda je majetková ujma, preto rozhodnutím súdu nemôže dôjsť k zníženiu majetkovej podstaty poškodeného. Podstatné je, kedy poškodený vynaložil náklady. Pre uplatnenie nároku na náhradu škody je podstatné, kedy sa poškodený dozvie o škode, teda má skutočnú vedomosť o nej a nadobudne vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a jej výšky vyčíslenej v peniazoch. Poškodený musí mať vedomosť o škode a jej výške, a preto nestačí pri preukazovaní vedomosti o vzniku škody a kto za ňu zodpovedá len možný predpoklad.

Na strane druhej nemajetková ujma spočíva v trvaní neistoty a obavy o výsledok konania a to po neprimerane dlhú dobu. Náhrada nemateriálnej ujmy má slúžiť ku kompenzácii tohto stavu neistoty, do ktorého poškodený v dôsledku neprimerane dlho vedeného konania bol uvedený a držaný. O nemajetkovej ujme sa poškodený najskôr dozvedá okamihom skončenia veci. V danom prípade sa použije k ustanoveniu § 19 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka, že právo sa premlčí, ak nebolo vykonané v dobe zákonom stanovenej, pričom vykonaním práva treba rozumieť uplatnenie práva na súde.

Vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP). Svoje rozhodnutie zdôvodní v intenciách § 157 ods. 2 OSP tak, aby bolo presvedčivé, jasné a zrozumiteľné.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.